

UN MÓN
ESBERLAT,
UN MÓN
APEDAGAT.

UN MÓN ESBERLAT, UN MÓN APEDRAT.

AUTOR:

Jordi Agràs

IL·LUSTRACIONS:

Nuri Mariné

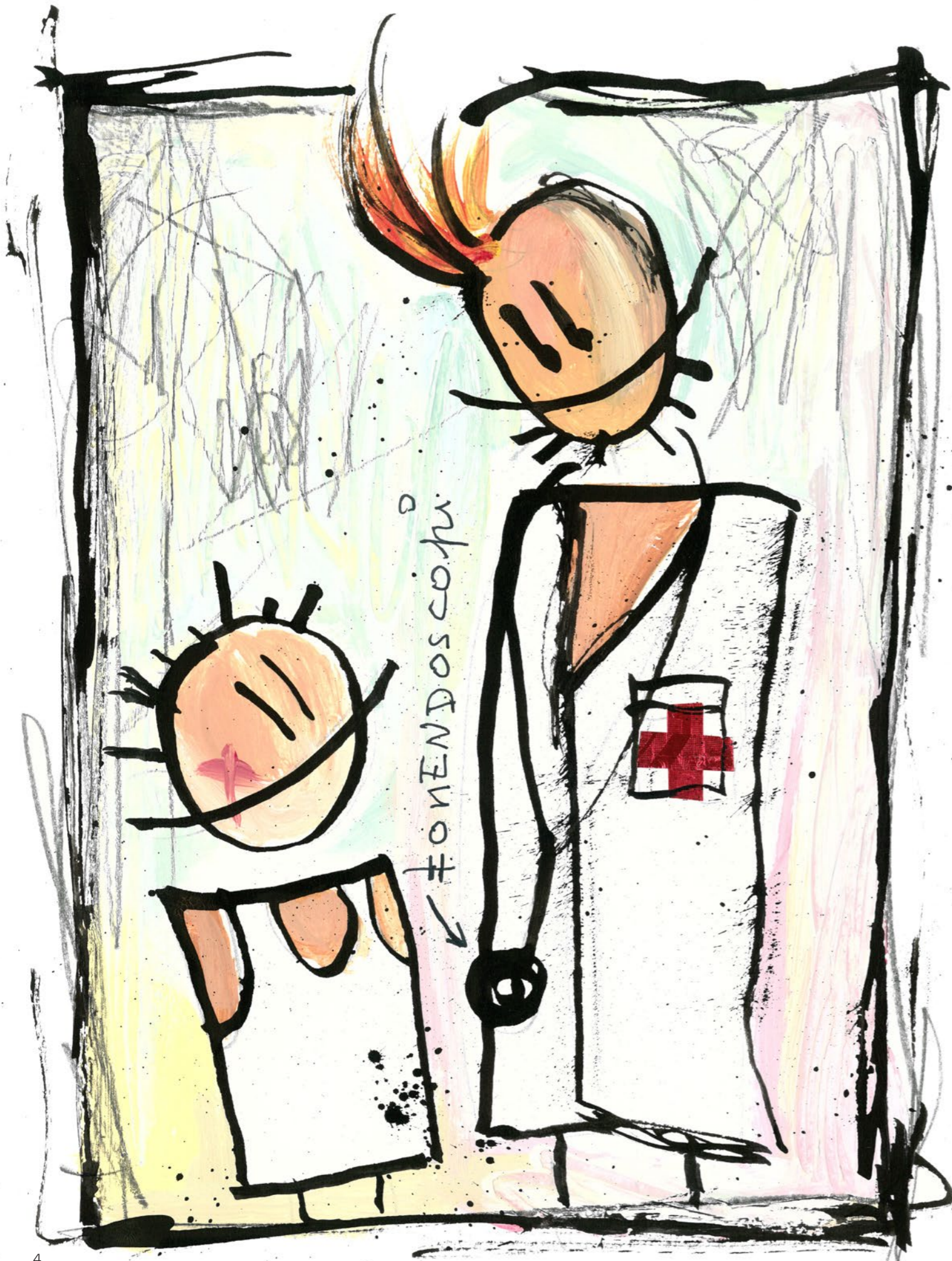
1a edició: gener 2014

Edita: Ajuntament de Reus
Dipòsit Legal: T-51-2014

Regidoria de Participació i Ciutadania
Carrer Sant Joan, s/n (Antic Hospital)
43201 Reus, Tarragona
Tel.: 977 010 029
info.participacio@reus.cat
www.reus.cat

© Ajuntament de Reus
© Jordi Agràs
© Nuri Mariné

Maquetació: labridaesbella.com

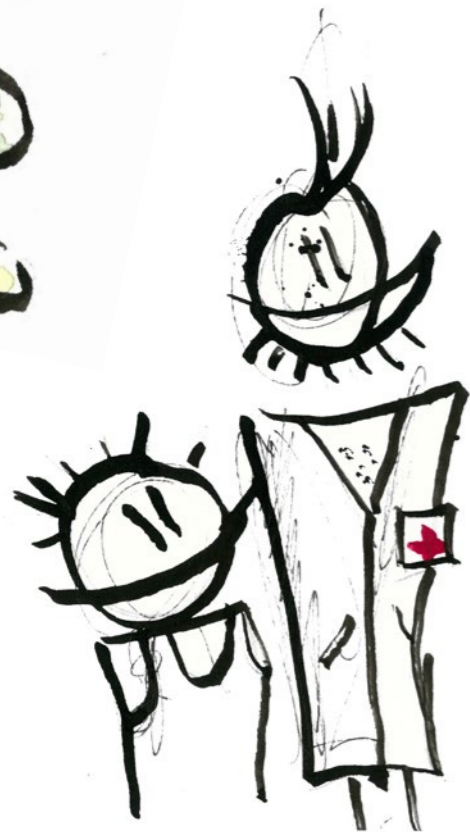
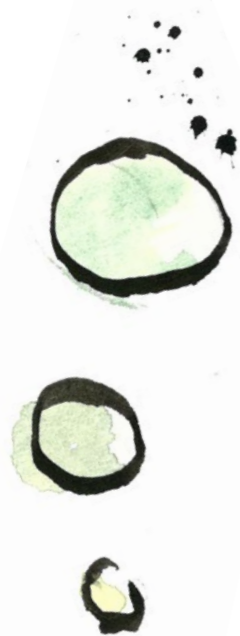
Jo, de gran, vull ser metge, com el meu germà, el Marc, que ara fa tercer curs a la Facultat de Medicina. Quan era més petit em feien por les agulles de les injeccions i em feia angúnia la sang. En aquella època, quan veia una bata blanca, començava a córrer en direcció contrària, no fos cas que qui la portava es tragués una xeringa de la butxaca o una cullera per mirar-me la gola. Al meu germà també li passava, però com que li agradava molt estudiar i, a més, havia perdut la por a les ferides i a la sang va triar medicina. Quan hagi d'anar a la universitat, jo també ho faré.

L'estiu passat un professor va proposar a alguns alumnes d'anar a un país llunyà a donar un cop de mà als metges que, des d'un petit hospital, atendien no només la població de la zona sinó tota la que venia dels països veïns, a causa de les guerres i d'uns terratrèmols que s'hi havien produït. En Marc dubtava d'anar-hi o no, ja que a l'estiu fa alguna feineta per ajudar a casa, i especialment aquest any de crisi, en què a la fàbrica on treballa el pare diuen que acomiadaran gent. A la fi, els pares, però, el van convèncer dient-li que aquesta era una oportunitat única per aprendre moltes coses.

Lavors en Marc va demanar als meus pares que jo l'acompanyés. Els va dir, d'aquella manera tan seriosa i tan ben feta com diuen les coses els germans grans, que també m'aniria bé començar a conèixer altres realitats que la que estava acostumat a viure. Això, jo, d'entrada, no ho vaig entendre, com segur que no ho entenedreu pas vosaltres, però, al final de la història, segur que ho comprendreu tot. Als meus pares no els feia massa gràcia, deien que jo encara era massa petit, però en Marc i especialment jo, que ja em veia fent l'explorador per la selva, vam insistir tant que al final van accedir-hi. També va dir –i això tampoc ho vaig entendre– que el temps era més valuós que els diners. Els diners, si els perds, els pots recuperar. El temps, no. Quan el temps passa no el pots tornar a fer servir, ni el pots emmagatzemar, ni el pots estalviar... I que ja era hora que també me n'adonés.

El primer problema que vam tenir va ser amb l'equipatge. Jo volia prendre tot allò que prenc quan anem de vacances amb els pares, i en Marc, quan va veure tot el que havia preparat damunt el llit, em va dir que només podia posar a la motxilla una desena part de tot allò, i que pensés amb el més imprescindible. Per desxifrar aquest mot: *imprescindible*, em van haver d'ajudar. I quan tenia la motxilla preparada em vaig adonar que no hi cabia la pilota de futbol que m'acabaven de regalar pel meu aniversari, tot just feia dues setmanes.

-Oblida't de la pilota –va dir en Marc.
-És que jo la vull prendre!
Els partits que farem, allà baix!
-Mira nen, anem a treballar; no a jugar.
Sinó, no véns.

Em vaig quedar parat. En Marc feia aquella cara que fa quan diu les coses de debò.
-Bé, doncs; d'acord. No prendré la pilota.

Així, doncs, va arribar el dia. Vam marxar un matí mig emboirat d'estiu i, després de dos canvis d'avió i d'unes quantes hores enllaunats, vam arribar i vam aterrar sobre una pista de terra plena de clots. Era un lloc bonic. L'aire es notava que estava net, ni feia pudor ni estava enterbolit per aquelles boirines de contaminació a què estem acostumats a casa.

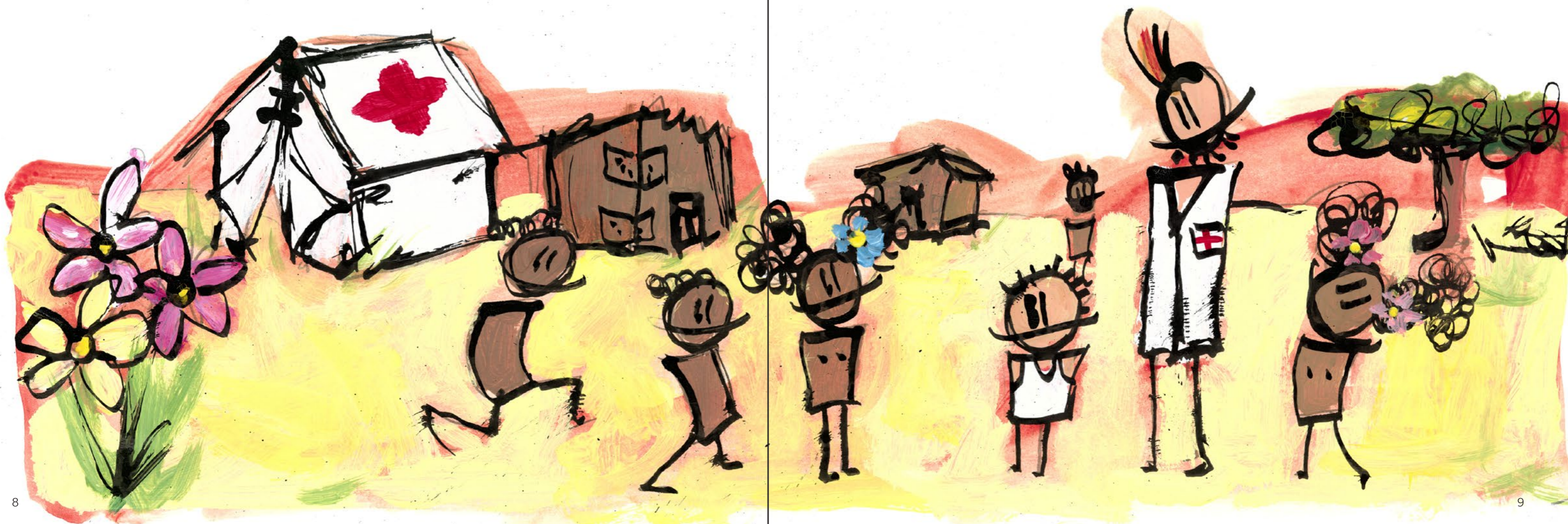
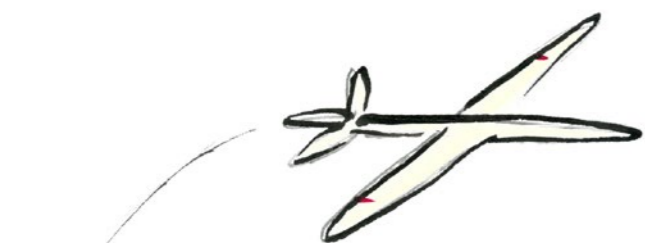
Els colors eren més nets. No hi havia contaminació i el Sol, quan treia el nas, era taronja, com una taronja de debò, ben madura, i no com una taronja maquillada per la boira dels fums de fàbrica que veiem des de casa. I durant el dia el cel era d'un munt de colors que van del blau al daurat fins a confondre's amb la sorra que també sembla feta d'or i de metalls preciosos. Els verds de les plantes també eren verds acabats de rentar, cosa que sobta en un lloc on hi ha tan poca aigua.

Hi havia una mena de barraca amb una creu pintada amb una brotxa, força mal feta, per cert. Més enllà, es veien unes quantes barraques més amb teulades fetes amb fulles i unes altres amb planxes de metall boterudes i rovellades que semblaven restes d'un avió que s'hagués estavellat. Alguns nens petits ens envoltaven, cridant i parlant en una llengua estranya, i no ens deixaven caminar. D'altres, entre els que hi havia els de la meva edat, ens miraven amb uns ulls oberts que no sabies què volien dir.

De la barraca amb la creu vermella en van sortir un noi i una noia que van córrer cap on érem nosaltres. Eren amics del meu germà i de la seva colla; estudiaven junts. Es van abraçar com si fes segles que no s'haguessin vist.

Me'ls van presentar i em van mirar amb cara d'estranyats; com si es preguntessin què hi feia jo allí. D'aquella barraca, que era l'hospital que havien muntat, també en van sortir dos senyors grans i una senyora, que em van dir que eren els metges. D'aquests, un era el doctor Romeu, el professor del Marc, que els havia animat a anar-hi.

Els nois de la meva edat ens seguien mirant sense dir res i jo notava com les seves mirades anaven especialment adreçades a mi.

Ens van portar a una de les barraques amb teulada de planxes de ferro i ens van dir que seria la nostra. Vam deixar les motxilles a terra i el meu germà i els seus companys es van posar de seguida a la feina.

-I què faig jo?

-Fes el que vulguis, però no facis nosa –va dir-me el Marc.

-Puc ajudar en alguna cosa?

I la Clara, que era una de les que havia vingut amb nosaltres, em va dir que, de moment, encara els havien d'explicar el que havien de fer i que encara no em podien donar feina, però que no patís que, de feina, allí, n'hi hauria per a tots. A partir de l'endemà, ja els ajudaria. I em va dir que em deixaven la tarda lliure.

Vaig sortir de la barraca i vaig veure un grup de nois i noies que corrien xutant una mena de pilota feta de draps. Ara ja no em miraven i passaven de mi i de nosaltres. Només de tant en tant algú fixava els ulls sobre meu com si em volgués fer una fotografia. Vaig tornar a dins la casa i vaig sortir amb la pilota que havia portat.

-Es pot saber d'on ha sortit això? –amb la pregunta que el Marc em va fer cridant vaig fer un bot que em va aixecar tres dits de terra.

Els nens havien deixat de jugar amb la pilota feta de draps i miraven la pilota que jo tenia a les mans amb ulls brillants.

-Al final va cabre dins la motxilla –vaig dir amb veu baixeta– s'ha desinflat una mica però encara hi podem jugar.

-No et vaig dir que no l'havies de portar... Les paraules del Marc van quedar penjades. De sobte una immensa ombra ens va cobrir als dos. Un silenci espès i feixuc queia sobre nosaltres com una manta feta d'aire i de calor. En Marc, veient la cara d'espantat que jo feia, va girar-se.

Darrere d'ell havia aparegut un personatge que feia por. Era un home molt vell que duia tota la pell pintada amb signes estranys de color blanc i de color vermell. Els vermells semblava que haguessin estat dibuixats amb sang. A la boca només hi tenia tres dents que eren com ullals de bèstia ferotge. Duia un vestit estrofolari i una capa feta amb un munt de caps d'animals cosits entre ells, i els cabells plens de plomes d'un munt de colors. A la mà hi duia un bastó amb la calavera d'un mico al capdamunt que semblava el cap d'un nen. Va acostar-se cap on jo era, va agafar-me la pilota i va dir unes paraules en un idioma estrany. Semblava que estigués enfadat, encara que no cridava, però es comportava amb una calma que feia molt de respecte. Va girar cua i va marxar cap a una cabana que hi havia plantada entre els arbres, lluny de les altres, sense deixar anar la meva pilota.

Un dels metges grans va venir cap on érem en Marc i jo, que havíem quedat parats, sense saber què dir, i ens va explicar que era el bruixot de la tribu. Que no li feia massa gràcia que nosaltres fóssim allí però que semblava que el regal li havia agradat.

-Quin regal? –vaig preguntar.

-Aquella pilota tan xula –va contestar el doctor Romeu.

-La meva pilota? –vaig tornar a preguntar.

-Doncs sí, ha dit que serà un bon regal per als seus déus i que els déus estaran molt contents amb aquella bola de colors.

-Que juguen a futbol els déus d'aquesta gent? –vaig preguntar, per tercera vegada, tot enfadat.

-No, que jo sàpiga –va contestar amb tranquil·litat el doctor Romeu –però és important que tinguem el bruixot content i que no el fem empipar. Per tant, gràcies noi, és el primer cop des que estem aquí que no el veig enfadat i això ha estat gràcies a tu i a la teva pilota. Au, vosaltres –va dir al Marc i a la seva colla –anem, que tenim feina; a partir de demà, si vols, també ens podràs ajudar.

-Ja et vaig dir que no la portessis –va dir en Marc baixet mentre passava pel meu costat –però de totes maneres, pel que sembla, també ha anat bé. Au va, fins després. – I va marxar amb la resta cap a la barraca que era l'hospital.

*pilota
de
draps*

Els nens tornaven a jugar amb el manyoc de draps. Vaig seure a terra i ara era jo qui els mirava. Al cap d'una estona van parar el joc, van parlar entre ells i van venir cap on jo era. Em van dir una cosa que no vaig entendre. Van tornar a parlar entre ells i llavors un em va dir quatre paraules en anglès. Vaig entendre que em deien si volia jugar amb ells. Els vaig respondre que sí en anglès i, veient que no m'acabaven d'entendre, ens vam acabar comunicant amb gestos.

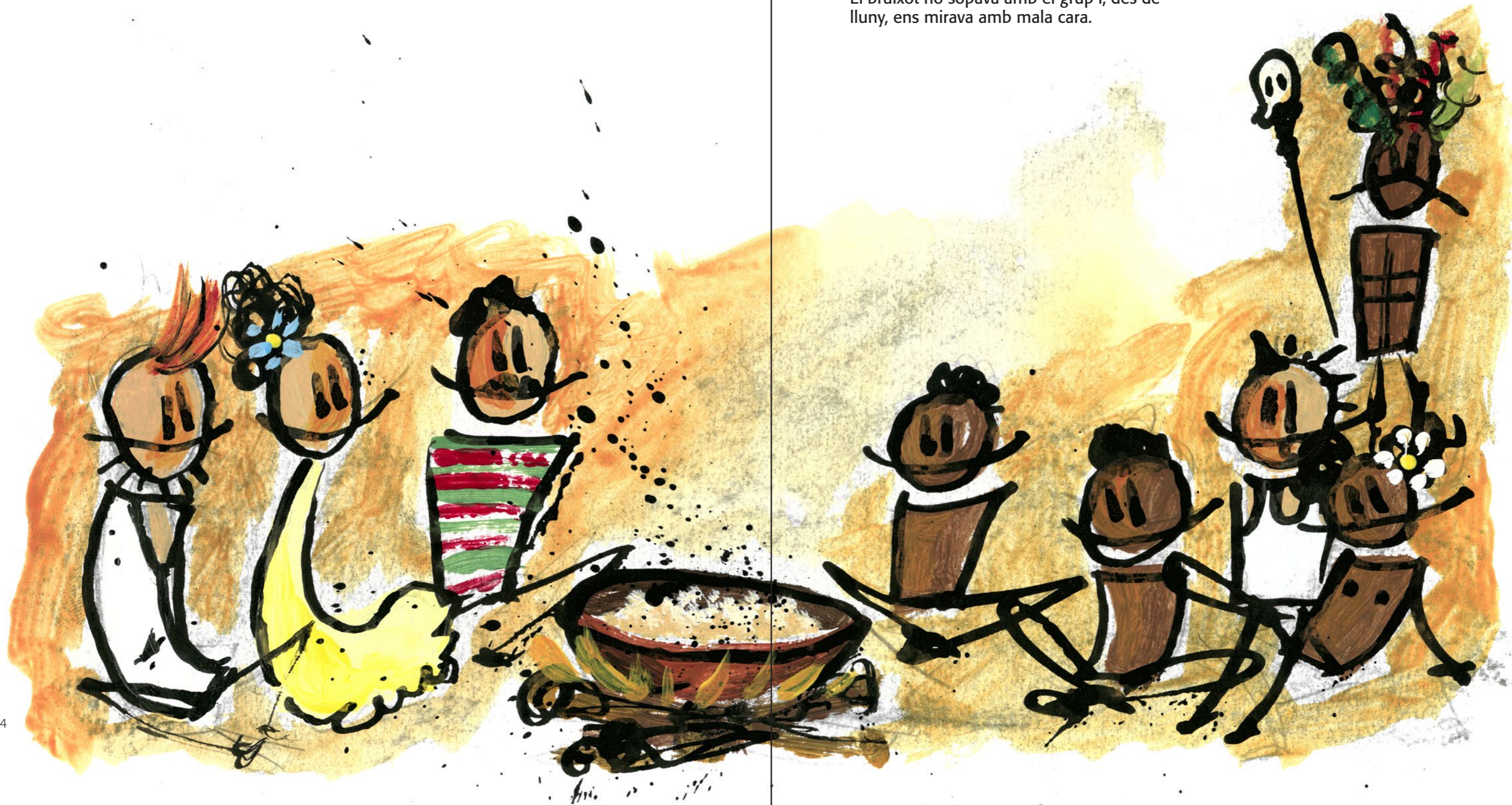
I van posar-me en un equip. La pilota de draps no era com la meva o com les que fem servir a l'escola, però servia per xutar i per passar una bona estona. Vaig veure que des de l'hospital el Marc i els seus amics, de tant en tant, em miraven. També vaig veure que des de fora de la seva cabana, amb mala cara, també ens mirava el bruixot. Al final del joc vam quedar empatats: quatre a quatre.

De sobte es va sentir un so com de trompeta i tots els nens van desaparèixer. Com que em vaig quedar sol vaig anar cap a l'hospital i em van dir que aquell so era el senyal per avisar l'hora de sopar.

El doctor Romeu ens va explicar que normalment cadascú sopava a la seva cabana però que avui, com que havíem arribat nosaltres, soparíem tots junts amb els habitants del poblat per donar-nos la benvinguda.

A la sortida del poble hi havia una gran foguera i quan hi vam arribar ja hi havia molta gent asseguda al voltant. Quan anàvem a seure van venir tres nens del meu equip de futbol i em van agafar de la mà perquè anés amb ells. Vaig demanar permís al doctor Romeu i em va dir que si volia hi podia anar.

Em sembla que a tots els va fer gràcia que ja hagués fet amics, però al que li feia més gràcia era a mi. Vaig seure entre els meus nous amics. Ens van donar una mena de sèmola amb verdures i, després, una carn que era boníssima. Tothom menjava molt de pressa, com si tingués por que el menjar desaparegués del plat. Dies més tard vaig saber que aquell havia estat un sopar molt especial per rebre'ns a nosaltres i que el menjar de cada dia era escàs i molt més lleuger; per exemple, gairebé mai menjaven carn, a no ser que fos una gran festa. El bruixot no sopava amb el grup i, des de lluny, ens mirava amb mala cara.

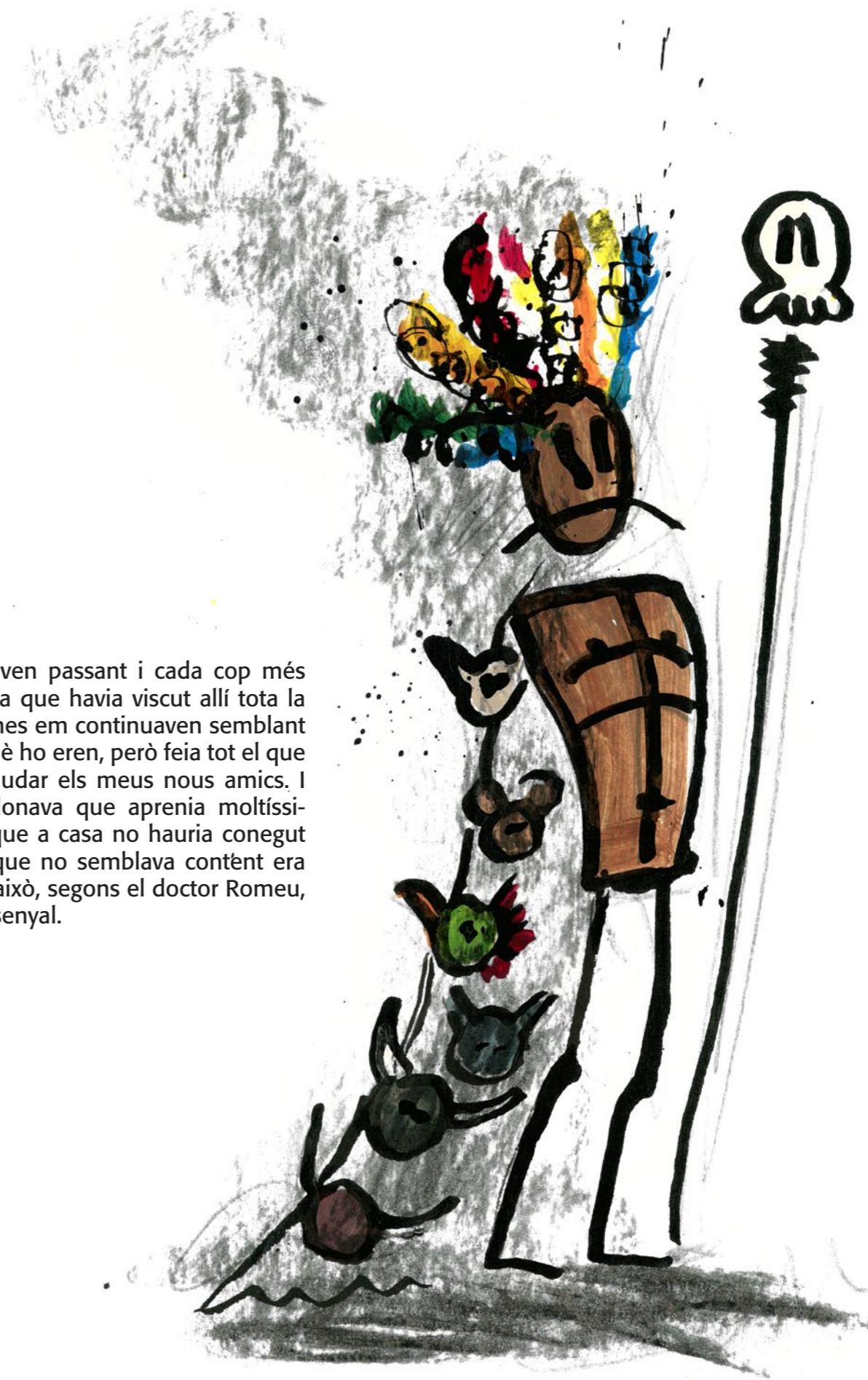

A partir de l'endemà ja em van donar feina. Donava un cop de mà en tot el que podia, però una de les tasques que em van assignar va ser que no faltés aigua a l'hospital. Per aconseguir aigua havíem d'anar lluny. En aquell lloc es veu que això era feina de nenes i al principi tots se'n reien de mi perquè em sembla que deien que era una nena disfressada. Els nens de la meva edat ajudaven els seus pares a la feina dels camps i amb els ramats. Era una feina pesada que a mi em semblava encara més feixuga, acostumats com estem a casa que rafi aigua neta després d'obrir l'aixeta. I, a més, l'aigua que dúiem era una aigua una mica bruta, que s'havia de passar per una mena de rentadora antiga perquè es pogués fer servir.

Al cap d'uns dies ja no ho veia tan estrany, això d'haver d'anar a buscar aigua, i els meus amics també s'hi havien acostumat i, fins i tot, alguns d'ells, també van començar a ajudar a portar aigua. I van entendre que com més aigua hi hagués, encara que costés anar-la a buscar, i com més neta fos, més ben preparats estarien per no agafar determinades malalties. I si teníem una mica de temps, quan anàvem a les fonts, ens banyàvem en una mena de bassa de pedra que hi havia i ens ho passàvem molt bé.

Al cap de dos dies, a la nit, quan anàvem a dormir, el Marc em va dir que tots estaven molt contents de mi, de com em portava, de tot el que feia per ajudar i, sobretot, del fet d'ajudar els meus amics a fer-los adonar de la importància d'utilitzar aigua neta. Aquella nit em vaig adormir molt feliç.

Els dies anaven passant i cada cop més em semblava que havia viscut allí tota la vida. Les feines em continuaven semblant dures, perquè ho eren, però feia tot el que podia per ajudar els meus nous amics. I també m'adonava que aprenia moltíssimes coses que a casa no hauria conegut mai. L'únic que no semblava content era el bruixot i, això, segons el doctor Romeu, era un bon senyal.

I va arribar el dia en què havíem de marxar. Jo no ho volia. Volia quedar-me amb els meus nous amics per sempre, però també enyorava la mare, el pare i els amics d'aquí. Aquella tarda, quan vaig acabar les últimes feines que havia de fer a l'hospital, no vaig trobar cap dels companys. Em va estranyar molt i ho vaig preguntar a una de les mares.

Em va assenyalar la cabana del bruixot. Hi vaig anar i els vaig veure tots asseguts en una rotllana al voltant d'un foc. Darrere hi havia els seus pares. Vaig acostar-m'hi i quan em va veure el bruixot es va aixecar i va començar a cridar-me com si hagués vist el dimoni. Duia una bola del món a les mans i feia molta por. Pintat d'aquella manera i cridant com un boig, el bruixot feia tanta por com el primer dia que el vaig veure. De sobte, vaig sentir una mà sobre l'espatlla, encara em vaig espantar més. Vaig girar-me i vaig veure que era en Marc.

-Anem –em va dir. I, mentre marxàvem, encara sentíem els crits del bruixot als meus amics. I, enmig de tot, vaig sentir un altre crit, del JCC, com li dèiem (a l'inici, per poder-me comunicar amb ells els vaig posar noms inventats i, als que els agradava, se'ls quedaven; els altres els vaig haver d'aprendre). En Marc i jo vam girar-nos i vam veure com en JCC prenia la bola del món de les mans del bruixot i la tirava a terra. La bola del món va quedar feta miques, trencada en un munt de bocins. El bruixot encara cridava més però en JCC va tornar a cridar més fort i devia dir alguna cosa important perquè fins i tot els grans se l'escoltaven. Al final, l'home més vell del poble va agafar el bruixot pel braç i el va dur cap a dins de la selva. Al cap d'una estona va aparèixer l'home vell sol i va picar dos cops de mans, com si aplaudís, i va dir quatre coses en aquell idioma estrany. Tot seguit tothom es va posar content i van córrer cap on érem nosaltres. Van agafar-nos de les mans i tots junts vam córrer cap al poblat. En JCC duia una cosa rodona a les mans, no era la bola del món, era la meva pilota.

Al cap de molt poc temps ja hi havia un gran foc a la plaça dels afores i tots érem asseguts al voltant menjant i rient. Nosaltres vam menjar poc perquè de seguida que ens van deixar vam anar a jugar amb la pilota. Al cap d'una estona ens van cridar. L'home vell va parlar i el doctor Romeu, que entenia el que deien, també. Després, el doctor Romeu ens va explicar què havia passat: el bruixot havia reunit tots els homes del poble per dir-los que nosaltres érem dolents i que ens havien de matar, com havien fet els nostres avantpassats amb molts de les seves tribus.

I que no patissin, que això era el començament, que arribaria un dia en què el món es capgiraria i que manarien ells i llavors s'aprofitarien de nosaltres. Per això duia la bola del món a les mans. I llavors va ser quan en JCC va alçar-se i va tirar la bola del món a terra dient que si havia de ser així, ell, en aquest món no hi volia viure. I va dir als grans que no s'escoltessin al bruixot perquè el que deia no era veritat, que tots ens necessitàvem a tots per ajudar-nos. I que no pensava matar cap amic. Els homes tampoc volien matar ningú i llavors van decidir que el bruixot havia de marxar del poble i només hi podria tornar si canviava les seves idees.

Quan vaig sentir això vaig anar cap on era JCC i el vaig abraçar. Sense dir-li res sé de ben cert que em va entendre. Llavors el vaig agafar de la mà i vam anar a buscar les restes de la bola del món. Li vaig fer entendre que l'havíem d'apedaçar. Ell em deia que no però a la fi el vaig convèncer. Ens hi vam posar tots, fins i tot algú dels grans ens va ajudar.

Va quedar un món estrany, diferent al real. Els països havien canviat de lloc i, per casualitat Catalunya havia quedat al costat del seu.

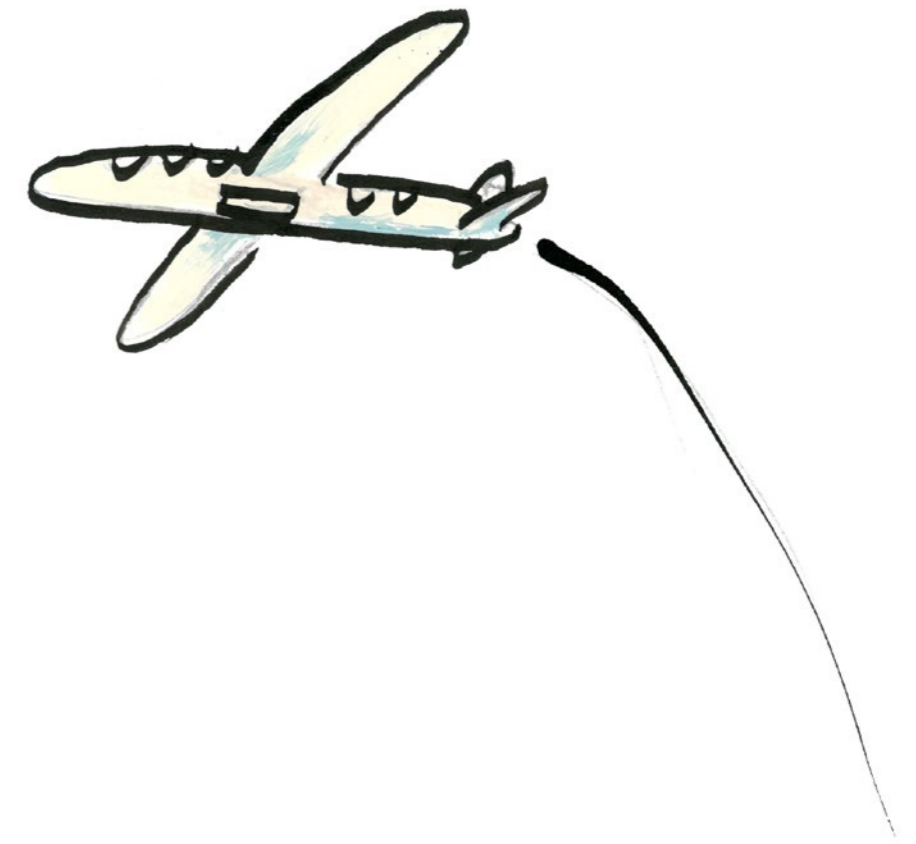

Vam passar la resta de la nit jugant a futbol mentre els grans cantaven i ballaven. Va ser el millor partit que he jugat mai amb els estels fent de focus del camp. L'endemà al matí va tornar a aparèixer el petit avió que ens venia a recollir.

Vam plorar força perquè no volíem separar-nos. Quan anava a pujar a l'avió em van donar la pilota de futbol, els vaig dir que se l'havien de quedar com a record. Llavors, l'home vell va venir i em va donar la bola del món esberlada que havíem apedaçat. El doctor Romeu em va traduir el que m'havia dit: que jo sabia que n'havia de fer.

Mentre ens enlairàvem vaig veure
com ens deien adéu i cada cop
es feien més petits. Al cap d'una
estona els nens ja xutaven la pilota.

Quan vaig arribar a casa els pares em van dir que també estaven molt contents de com havia anat tot. Tenia la bola del món a la meua cambra i sentia que havia de fer alguna cosa. Ho vaig comentar amb els companys de l'escola i entre tots vam tenir una idea. La vam explicar als mestres i als pares i tots van estar d'acord en ajudar-nos. Un dels pares i el director ens van acompanyar a veure l'alcalde i tots junts vam anar a veure el president de la Generalitat. Li vam explicar la idea i li va agradar.

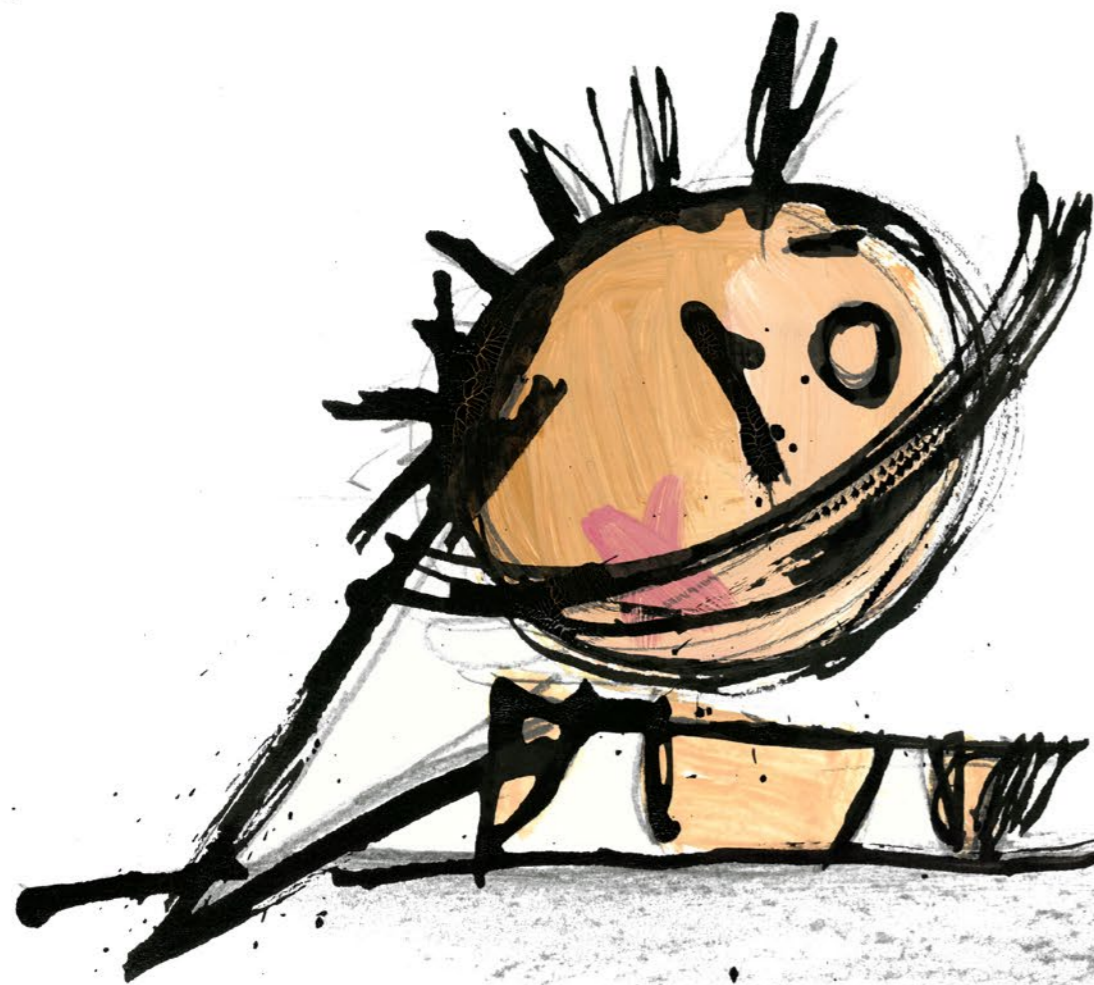

La idea era la següent: oi que entre amics i veïns ens ajudem? Doncs d'això es tractava. L'atzar havia aparellat uns països que estaven molt allunyats en moltes coses. Així doncs, el que proposàvem era que els països s'ajudessin entre si, com a bons veïns, com qui comparteix algun aliment que ens falta a l'hora de fer un plat o es dóna un cop de mà per fer alguna cosa de casa.

La nostra idea no acaba d'agradar, precisament, als que tenen més recursos, que són els que volen ajudar menys (com acostuma a passar sempre), però ja hi ha una sèrie de països que l'han acceptada. Des de Catalunya estem preparant un munt de coses per compartir amb els nostres nous veïns i amics i, així, tots plegats, anar posant pedaços a aquest món que vam fer amb en JCC, ja que un cop apedaçat encara falta adobar-lo una mica més.

I ja compto els dies que falten perquè arribi l'estiu, per poder tornar a compartir uns dies i moltes més experiències amb en JCC i tota la colla; molts pedacets i més pedacets que ens calen a tots per arribar a ser plenament feliços.

UN CONTE ACABAT.

AJUNTAMENT DE REUS
Regidoria de Participació i
Ciutadania